

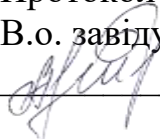
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри фінансів, обліку та
оподаткування

Протокол № 1 від 29.08. 2022 р.

В.о. завідувача кафедри

 _____ Л.Я. Шевченко

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
«ЦЕНТРАЛЬНИЙ БАНК ТА ГРОШОВО-КРЕДИТНА ПОЛІТИКА»

Ступінь: бакалавр

Кількість кредитів ECTS 5

Розробник: Неівестна О.В.
к.е.н., доцент

2022 – 2023 навчальний рік

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
Обов'язкова (для здобувачів вищої освіти спеціальності "назва спеціальності") / вибіркова дисципліна	Фінанси, банківська справа та страхування
Семестр (осінній / весняний)	весняний
Кількість кредитів	5
Загальна кількість годин	150
Кількість модулів	1
Лекції, годин	32 / 8
Практичні / семінарські, годин	16 / 8
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	102 / 134
Тижневих годин для денної форми навчання:	
аудиторних	3
самостійної роботи студента	6,4
Вид контролю	екзамен

2. Програма дисципліни

Мета вивчення дисципліни полягає у формуванні професійних компетентностей щодо основ діяльності та функціонування центрального банку; відповідальності за стратегію та тактику поведінки банку на ринку; набуття вмінь та навичок обробки та узагальнення інформації щодо роботи центрального банку.

Завдання дисципліни полягає у вивченні змісту завдань і основних напрямків монетарної, грошово-кредитної політики, діяльності та функціонування центрального банку, його ролі і місця, забезпечення стійкості національної валюти, стабільності банківської системи, оптимальної організації платіжної системи і динамічного розвитку економіки в сучасних умовах.

Предмет: фінансово-економічні відносини, які обумовлюють виникнення та функціонування центральних банків та діяльність центрального банку України по виконанню своїх головних задач.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

- Тема 1. Виникнення центральних банків, їх задачі та функції
- Тема 2. Регулювання готівкового грошового обігу та емісія грошей
- Тема 3. Кредитні відносини центральних банків з комерційними банками
- Тема 4. Організація міжбанківських розрахунків
- Тема 5. Кредитно – розрахункове обслуговування уряду
- Тема 6. Валютне регулювання та контроль
- Тема 7. Регулювання банківської діяльності та нагляд
- Тема 8. Нагляд за ринком небанківських фінансових послуг.
- Тема 9. Грошово - кредитна політика та інструменти її реалізації

Тема 10. Центральний банк – інформаційно -аналітичний центр грошово-кредитної системи

Опанування дисципліни дозволяє забезпечити:

1) формування:

– **загальних програмних компетентностей:**

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність проведення досліджень на відповідному рівні;
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність бути критичним і самокритичним;
- здатність працювати у команді;
- здатність працювати автономно.

– **фахових програмних компетентностей:**

- здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування);
  - здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку;
  - здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування;
  - здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення;
  - здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

2) досягнення **програмних результатів навчання:**

- знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем;
- визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури;
- знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування;
- володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування);
  - розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування;
  - формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію;
  - ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем;

- володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів;
- застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати;
- виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань;
- виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.

3) набуття **результатів навчання** (згідно Дублінських дескрипторів):

- **знання:**
- сутності, структури, функцій, основних завдань і призначення центрального банку;
- порядку проведення емісійно-касової роботи в центральному банку;
- характеристики видів рефінансування центральним банком діяльності к банківських установ;
- основи організації та регулювання платіжної системи;
- порядку регулювання центральним банком діяльності банківських установ;
- методики здійснення банківського нагляду за діяльністю банків другого рівня;
- класифікації державного боргу та порядку здійснення платежів з погашення та обслуговування державного боргу;
- основ формування валютної політики;
- основних засад грошово-кредитної політики та фінансових інструментів грошово-кредитної політики.
- **уміння/навички:**
- аналізувати та використовувати спеціальні нормативно-правові документи, що регулюють грошово-кредитні відносини в державі;
- аналізувати і управляти грошовими потоками держави, розраховувати значення грошових агрегатів;
- відслідковувати динаміку облікової ставки, норми обов'язкових банківських резервів і пояснювати її з точки зору макроекономічної рівноваги;
- розраховувати мультиплікатор і зміну пропозиції грошей на основі отриманих даних;
- визначати обсяги кредитування для підтримки ліквідності банківської системи;
- аналізувати поточну інформацію про заходи монетарної політики і прогнозувати їх наслідки для економіки в цілому;
- розраховувати валютний курс і крос-курс, аналізувати динаміку курсу гривні, аналізувати стан платіжного балансу України;
- володіти прийомами пошуку та використання наукової інформації, використовувати при цьому технічні засоби збору та обробки інформації, працювати на персональному комп'ютері.
- **комунікація:**

- демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні;
- використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефаківців у банківській сфері.
- **відповідальність і автономія:**
  - демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави;
  - продовжувати навчання впродовж життя з метою поглиблення набутих та здобуття нових фахових знань у страховій діяльності.

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)				
	усього	у тому числі:			
		лекц.	пр./сем.	лаб.	СРС
Змістовий модуль 1. Організаційні засади діяльності центральних банків					
Тема 1. Виникнення центральних банків, їх задачі та функції	12	2	-	-	10
Тема 2. Регулювання готівкового грошового обігу та емісія грошей	14	2	2		10
Разом за змістовим модулем 1	26	4	2	0	20
Змістовий модуль 2. Діяльність центральних банків у сфері регулювання банківської діяльності					
Тема 3. Рефінансування банківських установ	16	4	2	-	10
Тема 4. Організація та регулювання платіжної системи	16	4	2	-	10
Тема 5. Регулювання банківської діяльності	16	4	2	-	10
Тема 6. Банківський нагляд	16	4	2	-	10
Тема 7. Валютне регулювання та контроль	16	4	2	-	10
Тема 8. Нагляд за ринком небанківських фінансових послуг.	14	2	2	-	10
Тема 9. Грошово - кредитна політика та інструменти її реалізації	16	4	2	-	10
Тема 10. Центральний банк – інформаційно -аналітичний центр грошово-кредитної системи	14	2	-	-	12
Разом за змістовим модулем 2	124	28	14	0	82
Усього годин	150	32	16	-	102

4. Теми семінарських /практичних/ лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема семінарського заняття	Кількість годин
1.	Семінар – дискусія «Регулювання готівкового грошового обігу та емісія грошей»	2
2.	Семінар з виконанням розрахункових завдань «Кредитні відносини центральних банків з комерційними банками»	2
3.	Семінар запитань і відповідей «Організація міжбанківських розрахунків»	2
4.	Семінар з виконанням розрахункових завдань «Регулювання банківської діяльності»	2
5.	Семінар запитань і відповідей «Банківський нагляд»	2
6.	Семінар з виконанням розрахункових завдань «Валютне регулювання та контроль»	2
7.	Семінар з виконанням розрахункових завдань «Регулювання та нагляд за ринком небанківських фінансових послуг»	2
8.	Семінар з виконанням розрахункових завдань «Грошово - кредитна політика та інструменти її реалізації»	2
Всього		16

5. Розподіл балів, які отримують студенти

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються у випадку проведення екзамену: впродовж семестру (50 балів) та при проведенні підсумкового контролю - екзамену (50 балів).

Оцінювання студентів протягом семестру (очна форма навчання)

№ теми семінарського/практичного заняття	Аудиторна робота				Позааудиторна робота	Сума балів
	Тестові завдання	Ситуаційні завдання, задачі	Обговорення теоретичних питань теми	ПМК	Завдання для самостійного виконання	
Змістовий модуль 1						
Тема 1	1	1	1	-	2	5
Тема 2	1	1	1	5	2	10
Разом змістовий модуль 1	2	2	2	5	4	15
Змістовий модуль 2						
Тема 3	1	1	1		2	5
Тема 4	1	1	1		2	5
Тема 5	1	1	1		2	5
Тема 6	1	1	1		2	5
Тема 7	1	1	1		2	5
Тема 8	1	1	1	5	2	10

Разом змістовий модуль 2	6	6	6	5	12	35
Усього	8	8	8	10	16	50

**Оцінювання студентів протягом семестру
(заочна форма навчання)**

Поточне тестування та самостійна робота			Підсумковий тест (екзамен)	Сума в балах
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Індивідуальне завдання	50	100
15	25	15		

Загальне оцінювання результатів вивчення дисципліни

Оцінка		
100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	